

BAJTÁRSI

LEVÉL

1960. VIII. évf. 10. sz. levél. 69. oldal. Utrecht, 1960. XI. 108.

ÉVFORDULÓ.

Az utóbbi szabadságharcunk 4. évfordulójához érkeztünk. Ez az időtartam nem történelmi távlat, de azért világszerte már sok szempontból mérlegelték, dolgozták fel az akkori eseményeket, és még többet beszéltek a szabadságharcról.

Megpróbálok én is - az évforduló alkalmából - érzésem és meggyőződéseim szerint úgy összegezni a történeteket, hogy az ezt létrehozó vezető erőt, az események lefolyását és következményeit tárgyilagos szemüvegen nagy vonásokban áttekinthessük.

Mint a forradalommal szorosan összefüggő tartozékként a multal kapcsolatban csak annyit tartok szükségesnek megemlíteni, hogy az u.n. "Horthy Magyarország" uralmának kezdete egy mohácsi vész utáni időkhöz hasonlítható, mert erkölcsileg, gazdaságilag és politikailag földre lett teperve Nemzetünk és életképessége nagyon is reménytelen volt az ország agyoncsönkített volta miatt. A többnyire csak magyarul beszélő társaság által a megrágalmazott Horthy-uralom az ilyen adottságokból vezette ki az országot kétségbeejtő helyzetéből, és megteremtette a további kifejlődés biztató lehetőségeit.

Az 1945-ben bekövetkezett katasztrófa előidézésében és ennek beteljesülésében az említett uralomnak csak annyiban volt szerepe, amennyiben felelős lehet azért, hogy az ország a "Hadak ország-utján" fekszik, ezért pedig egyedül Árpád apánk felelhetne. Ezen rezsim alapvető nagy hibáját akkor követte el, amikor a földreformot 1945-ig nem hajtatta végre.

Trianon után Hazánk alig kezdett a reményteljes nemzeti élet állapotába jutni, bekövetkezett 1945-ben az a nagy összeomlás, melynek romjain csak 1956-ban próbálta meg a magyarság az új Magyarország felépítéséhez szükséges erőfeltételek megteremtését, - de ez nem sikerült, hogy miért...?

A kommunistáknak négy esztendőre volt szükségük, hogy 1949-ben átvegyék a totális hatalmat. Ezt - mint az ország törpe kisebbsége - csak furfangos aknamunkával, állandóan propagált hazugságokkal, szörnyű erőszak alkalmazásával, szalámi taktikával érték el. A hatalom átvétele és gyakorlása igen sok könnyhullatásba, szenvedésbe, özvegyi fátyal viselésébe került. Emellett propagandájuk folyamatosan és ma is állandóan bővíti: "A Horthy uralom tervszerűtlenül működött, a kommunizmus pedig tervszerűen. A Horthy uralom lealázta a munkát, a kommunizmus felemeli, mert benne az ember a legfőbb érték? A Horthy uralom lelketlen volt, kizsákmányoló, a kommunizmus viszont gazdagabb életet nyújt mindenkinek s általános szociális jólétet!"

Amikor azonban az ország lakosságának túlnyomó többsége - köztük több lelkes párttag - hiába várta a beígért magasabb életnívót és összehasonlítható az agyonrágalmazott Horthy Magyarországa és a kommunista uralmi állapotokat, rádöbrent félrevezetett művoltára. Meggyőződött arról is, hogy a kommunista uralom országunkban csődbejutott, és ezért forradalmi uton próbált elszakadni Moszkvától, hogy megalkossa a keresztény erkölcs alapjára épített szocialista és független magyar államot. Elsősorban ez a végy megvalósítása robbantotta ki az október 23-án bekövetkezett eseményeket. A szabadságharc kitörését és kiteljesedését a varsói események csak

siettették, de nem készítették elő.

Az 1956. október 23-tól november 4-ig tartó szabadságharc lefolyása páratlan a világtörténelemben. Ez a szabadságharc nem volt egy vagy több személy által irányítva, hanem a Nemzet volt egy személyben a vezér és a küzdő kőzkatoná! Nemcsak elvetették a kommunizmust, de fegyvert is fogtak ellene. A szabadságharc egyetlen célja és vágya a minden embert megillető szabadság kiharcolása volt. Ez a szent cél biztosította a szabadságharcnak büntös hajlamoktól mentes, nemes érzések közötti lefolyását. Népünk 1956. októberében világtörténelmi fordulónak nyitott széles kaput, amit csak most kezdenek megérteni. Az a páratlan körülmény is a világ első helyére emelte a szabadságharcunkat, hogy nemcsak a férfi, hanem a nő, az ifjak és még az iskolás gyerekek is küzdő hőse volt annak. Az a fiatalág fordult legvadabban a kommunizmus ellen, akiket majdnem csecsszopós koruktól oly feltéve nevelték és sok-sok kedvezményben részesítettek a kommunisták. És ez az ifjuság, mikor a kommunizmus és hazája között kellett választania, az utóbbiért állt ki életének feláldozásával is. Azt is kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy a kommunista "elit" több tagja vett részt a szabadságharcban.

Az oroszok azonban előzetes ígéretük megszegésével, Kruscsev parancsára, november 4-én hajnalban megkezdték a szabadságharc vérbetiprását, amivel bebizonyították, hogy bár a szabadságért küzdő nép ellenségei, gyilkosok és beteg fanatikusok. A pár napos szabadságért rettenetes árat fizettünk, de hisszük, hogy a nagy áldozat nem volt hiábavaló.

A szabadságharc nemes céljának és nagyszerű lefolyásának hatása ma is tart világszerte, a következményei még most is kiszámíthatatlanok. Ezt igazolja azon körülmény, hogy a szabad országok államfői, miniszterei, szenátorai, képviselői és különböző szervezetei is adott esetekben a magyar szabadságharcra hivatkoznak. A szabadságharc vérbefojtása a világ színpadán, az ENSZ-ben is sok kellemetlen pillanatot okozott az oroszoknak és a magyar ügynek Kruscsev jelenlétében való újbóli tárgyalása talán döntően befolyásolná fennhéjázó magatartását is.

Ma a magyar nép összeszerített fogakkal, némán és csak befelé emlékezhet szabadságharcunk évfordulójáról otthon. De emlékezik, s bizakodva várja a valóságos felszabadulást, mert tudja, hogy a rákényszerített földi hatalom múlandó, de az igazsága örök!

Az örök magyar igazság mielőbbi diadalra juttatása minden szabad földön élő magyarnak a legfőbb feladata!

oooOooo

bzs.

PANASZKODOM...

Atyám! Előtted leborulok,
Roskadó térdekkel s panaszkodom.
Atyám! Te hatalmas, bölcs vagy tudom,
Áldó-verő kezod is elfogadom!

Követni akarom parancsodat.
Ha sujtasz, ha próbálsz, csak erőt is adj!
Követni akarom szent Fiadat,
De Atyám, a keresztem túlságos nagy!

Mikor a "vasfüggöny" reám zuhant,
Szívemen örök nagy mély seb szakadt.
Azóta csak élő-halott vagyok,
Érzem, e seb az, mibe belehalok.

Atyám! Előtted leborulok
Roskadó térdekkel s fohászkom:
Keresztem hagyj meg, s adj hozzá erőt,
Csak szívsebem gyógyítsd meg minél előbb!

Atyám! Fogadd el áldozatom!
Ha kell, szívemet Neked adom.
Imámmal szálljon fel alázaatom:
Legyen úgy minden, ahogy Te akarod!

Skerl Kelemen é.

oooOooo

./.

1849. október 6-ának emlékére.

Ida otthon, ideglázban egyre csak a bátyját hívja, és öntudatra csupán két nap múlva jut. Akkor tejet itatnak vele, és ő a bátyja keze után nyúl. Szülei öröme nagy, de az egészségtől mit sem értenek. Egyébként a leányt kora reggel, szobájába előtt, téli felöltőben és véres arccal ajultan találták. Majd szegény egyre segítségért nyöszörgött, hogy összeszorult az ember szíve tőle.

Végül is Ida természetesen sírásba kezd, ereje is visszatérőben, mire bátyjához, négy szemközt így beszél:

- A buta babonáságonak valaki áldozatul esik, ha nem segítész rajtam. Október 6-án délután, a várhoz közel, alkalmi csősz kunyhóba idegen cigányasszony jósolt kártyából, tenyérből. Nekem -szűrosz szeme vizsgálata után- azt mondta, hogy éjfélkor a vesztőhelyen legyek és járjam körül az új sírokat. Biztatott, hogy utána meglelem a szerencsémemet!... Pénz nem volt nálam, mire a vénasszony csak kacagott, és most már tudom, hogy miért? Mellette a konyhónak ugyanis ott támaszkodott egy piszkos ruhájú oláh grancicsár. Ez fizette ki, tehát a velem szembeni követelést, hiszen ez ragadt meg először az éjjel. Isten velem volt azonban, mert segélykiáltásomra az a magyar ugrott elő a kétségbeesztő sötétből, aki holt tábornoka fejét órákig tartotta ölében. Tudd meg Janórámnak ennek a derék fiúnak a nevét, mert őt -még hallottam- a járók bevitte és érzem, a hadbírótság elé kerül az ügye. Így fontos az is, hogy mikor hallgatják ki? Ugy-e ezt a két szívességet megteszed nékem és hidd el, ezután mindig szelidnek és jó testvéreink találász.

A jó Jani csak hirtelen megszorítja még a huga kezét, majd elrohan és nemokára mindent tud, vagyis, hogy Kovács István ügyét holnap tárgyalja a hadbírótság.

Akkor a leány eszik valamit, majd apjéért üzen.

Az megrebbező szemmel ül le Idának ágya mellé.

- Apám- szól a leány bátran -pár nap alatt éveket öregedtem, mert hiú, üres, öntelt életemért vezeklem, de a segítséggeddel jóra fordulhat minden.-

-Mit tegyek leányom?- jajdul fel az apa.

-Arra kérlek, siess Krausz hadbíró ezredes úrhoz, és jelents be engem a Kovács István magyar ember holnap tárgyalására főtanunk, mert őt -érzem- veszély fenyegeti.-

-Megőrültél?- hebeg a másik.

-Nem, sőt annyira érsznel vagyok, hogy kijelentem: Ha azt az embert baj éri, akkor az eddigi üres életemből megvalok.-

-Ez az utolsó szavad?- kiáltja csupa indulattal az apa.

-Igen és még hozzá is teszem: Isten engem úgy segélyljen!-

-En pedig téged ezután őriztetni foglak- kiáltja Merle -és azt az egyszer látott bitang magyart majd csak kiverem a fejeükből!-

A leány hangja szomorúan határozott. -A tárgyaláson majd megtudod, hogy kit nevezel bitangnak!-

Az apa felbődul. -Nem megyek én semmiféle tárgyalásra, mert nekem a magyarokhoz semmi közöm sincsen!...-

Ezzel elrohan, és azóta mindig van valaki Ida ágyánál. A 10-12 éves fiúk és az anyja szinte idegenek a leány számára, de más a helyzet Janival szemben. Ahhoz a szívéből beszél, kéri, hogy magyar szavakra tanítsa, és a jó fiú könnye aláperreg, amikor hallja, hogy a huga nem akar tovább élni, ha azt a derék magyart kivégzik.

A hadbírói tárgyalás -rosszindulatú tolmáccsal- alig fél óra alatt véget ért. A tárgyalást vezető őrnagy nyomban eldarálja, hogy védőre nincsen szükség, hiszen tettenérés büntetéről van szó.

Majd tessék-lássék kérdéseket intéznek Kovácsához.

-Miért volt a vesztőhely temetőjében?-

-A volt főparancsnokom sírjánál imádkoztam.-

-Miért történt az olyan későn, éjjel?-

-Mert akkor végytam a sírhoz.-

-Miért támatta meg a békés grancicsárokat?-

Kovács erre mindent elmond, viszont a tolmács Ida személyét a német szövegnél elhagyja, és azt hangsúlyozza, hogy Istvánban az osztrák gyűlölet hirtelen langot vetett és így támatta a békés grancicsárokra, sőt magára az őrségre is.

Az egyik, magyarul valamit konyitó hadbíró érzi a hazugságot, de fáradt és a következő ügyre gondol -talán az ideáljára is-, legfőképpen pedig arra, hogy pár napja vagy 15 forradalmi tábornokot ítéltek halálra és hát akkor ez az egyszerű közember miért is érdemelné jobb sorsot?

A kőtél általi halál ítéletet a tolmács mondja meg Kovácsnak, aki utána a bírakra megbékélt, tiszta tekintettel néz. Nem csoda, hiszen felejthetetlen úrra, a huszárok bátor tábornokára gondol, kit azután a túlvilágon: bizonyára zavartalanul gondolhat.

A hadbírák a ritka lelkinyugalmon szerfölött elcsodálkoznak, majd úgy határoznak, hogy az ítéletet nem a következő napon, hanem két nap múlva, más ítélettel együtt hajtják végre...

Ida a halálos ítéletet azonnal megtudja, és testében-lelkében felkészül a halálra. Megfogadja bátyja előtt, hogy többet nem eszik, nem iszik, majd egyik magyar eselődjűk kalendáriumát kereti el. A szeme könnyel telik meg, ha a könyvből megért valamit, és ha abban az István névre rátalál. Ezt a nevet akkor úgy ejti ki, mint mikor a hithű keresztény vagy keresztényen az Isten nevét veheti szájára.

Csak egy éjszaka megy tova, de addig is gyökeresen megváltozik a Merkl porta képe. Az asszony fűtje ehotetlen, ahhoz maga nem nyúl, hanem egyre zokog. Jani kezében rosszul áll most minden munka, a kicsinyek gondozatlanul, a rossz sejtéstől sápadtan lézengenek. Merkl odakinn érthetetlen parancsokat osztogat, meg kiabál ugyan, de odabenn lábujjhegyen jár, és alig néz a feleségére. Mert a jó asszony úgy tekint rá, mintha már is gyilkos lenne, a tulajdon, legkedvesebb gyermekük megölője.

Igy, ennyi mindent mutat, jó pár óra után, kora reggel, gyulladt szemmel lép Merkl az Ida ágyához.

Hangja megtört és gyengéd. -Mond kis leányom, nagyon szereted azt a magyar fiút?-

-Igen atyám- mondja a leány- mert ő az én megmentőm!-

-Ezt még idáig nem is mondtad!-

-Mert azt idáig nem is kérdezted!-

-Hát, hogy is történt a dolog?- rebben meg a férfi szempillája.

-Ugy atyám-mondja átszellemlúten a leány, hogy október 6-án délután, egy cigányasszony szájából rámolvasott babona folytán, éjnek idején és egyedül a magyar tábornokok sírját körüljártam. Akkor rettenetes formájú oláh granicsárok ragadtak meg, és el is hurcoltak volna, ha kiáltásomra ez a bátor Kovács István meg nem ment. A zajra, még hallottam, őrség jött, engem már nem láttak, míg a magyart bevitték, és hamis vád alapján halálra ítélték. Most már megérted úgy-e, hogy nem halhat az meg, aki életem gyaláztatától megmentett?-

-Tyú, az árgyélusát!- kiáltja Merkl akaratlanul, és ez a magyar kiszólás olyan jól esik Idának, hogy hirtelen zokogni kezd. Erre az apa boldog érzéssel csókolja meg leányát, majd nagy hirtelen így szól:

-Idám, légy teljesen nyugodtan, mert elrohanok, és új hadbírói tárgyalást hívatok össze, csak erős légy délutánra.-

Ida már mosolyog a könnyei között: -Hiszem atyám, hogy Isten megsegít engem akkor is!-

Merkl szerencsés, mert alig kell várakoznia. A hadbíró-ezredes végignézi. -Csak nincs baj Merkl uram, mert látom, hogy jobb halántéka fölött a haj megfeszült.-

A nagy darab ember most már fejvesztve kiáltja: -Ezredes ur két életet tart a kezében és az egyik a leányom!-

-Az ezredes elszintelenedik. -Hogy lehet ez?-

-Ugy, hogy valami Kovács István nevű magyar embert igaztalanul ítéltek halálra.-

-Nem lehet az!- egyenesedik ki a katona.

-De igenis úgy van!- nyomja meg a szót Merkl -és a leányom éppen emiatt, ma itt tanuskodni akar!-

-Miért ilyen későn?- kiáltja a tiszt.

-Az én dőreségem miatt- üvölti a másik.

Azután minden tisztzódik, és az ezredes nagy hirtelen intézkedik. Soron kívül maga elnököl délután 5 órakor. Ugyanazok lesznek a bírák, meg a tolmács is. Amikor az írásból látja, hogy nem volt ügyvéd, még komorabbá válik. Azután megenyhülten szől Merklhez.

-Ugy-e megtenné, hogy egy derék ügyvéddel beszélne, de úgy, hogy még délig bemenjen a szegény fiatalemberhez? -
 -Boldogan vállalom ezredes úr- szól a sváb -csak írja le kérem a nevét, hogy el ne felejtsem.-
 -Nem felejtji el, tudom, mert őt is Kovácsnak hívják.-
 -Oh, ez nagyon jó jel- lelkezik Merkl -csak engedje meg, hogy előbb 5 percre az én Kovácsommal végre megláthassam! -
 -Hát még nem ismeri? -
 -Nem, de a leányom pár szava alapján már meg is szerettem.-
 -Itt a cédula a bebocsájtáshoz- szól jóságosan az ezredes -de siessen, mert már 10 óra felé jár az idő. Egyébként intézkedem, hogy a derék fiú ma jobb ebédet kapjon.-

Merkl attól félt, hogy lesaványodott, fátyolos tekintetű embert talál a gondozatlan cellában. Téved azonban, mert a tiszta kis zugban már nyugodtságánál fogva is széparcu, egyébként pedig szélesvállu, erőteljes fiatalember ül, aki az ajtónyitás dacára is kis könyvében, nyilván az Uj-szövetségben merül el.

Merkl két kézzel fogja meg a kezét, és mint aki bízik a dolgában, tört magyarsággal nagyot mond:

-Enyim leánya küldött, aki üdvözli.-

István pedig, aki előtt éppen a Pál apostol anygala jelent meg a könyv szerint azzal, hogy a Jézus dolgairól Rómában is bizonytságot kell tennie, kedves kisfiúsan elmosolyodik.

Merkl erre könnyes szemmel öleli meg.

-Mindjárt megyek úgy éd. Délután öt órákor lenni új tárgyalás, azon ott is lesz Ida. Bátorság neki! Isten van az égben! -

Istvánnak mindez csodálatos valami. Ezért szép alakját meghajtva, kissé keréketörő a német szót: Ih tanke rén!

Erre Merkl megcsókolja és kivégja: Én köszönöm, hogy fiú vagy derék! Majd elrohan...

Ottthon az apa nagy kifulladásal így szól leányához:

-Miért nem mondtad rögtön, hogy ez a Pista olyan szép, erős és derék fiú, sőt még németül is tud valamit? -

A leány között csak mosolyog. Olyan színültig boldog, amilyenről nem is álmodott. A fiút látja maga előtt, kiről tudja, hogy szép, de most már érzi, hogy jószíú is. Túláradó érzésében kezét fogja anyjának, apjának, és sír-sír, mint a záposzó...

(folytatjuk)

oooOooo

v. Borcsiczky Imre.

KÉT LEGYET EGY CSAPASRA...

Évtizedek tapasztalata alapján a nyomozási tudomány terén kialakult az a nézet, hogy az elengedhetetlen sokoldalú szaktudáson felül szerencse is kell, hogy társuljon a nyomozás eredményességéhez; E tényező-kön kívül a nyomozásra való rátermettséget is fel kell említenem, amely velünk született adottság volt. Tapasztalat alapján állítom, hogy első-rangu elméleti felkészültséggel rendelkező bajtársak a nyomozásra való rátermettség és szerencse híján csak kisebb bűncselekmények esetén tudtak eredményt elérni, az általuk nyomozni kezdett bonyolultabb bűncselekmények legtöbbje a "Kiderítetlen esetek" jegyzékébe került.

Voltak azután olyan bajtársak is -sajnos jóval kevesebben az előbb említettnél- akik egy jelentéktelen kihágás eset tapaszaltakor, mert hiváló nyomozási rátermettséggel rendelkeztek, amihez a szerencse is társult, súlyos bűncselekményekre derített fényt. Egy ilyen bajtárs sok esete közül az alábbiakban egyet ismertetek.

Az első kommun bukása után Pécs még szerb megszállás alatt állott. Ugyanebben az időben a lebélyezett két-pézt van forgalomban az országban és lebélyezettlenül a szerbek által megszállott Pécsen. A pénz lebélyezés természetesen devalvációval járt. A dohánytűzsdé is kevesebbet termelt, de a pesti körutakon "Gyenge a király"-t suttogta az alkalmi cigarettá zugárus.

Baranya-megye meg nem szállott területén teljesítettem ezidőben szolgálatot. Lakásom egyik községben lévő földszintes csendőr lakta-

nyával szembeni házban volt. A juliusi magyar nyár heve égetett, különösen a déli órákban. Alig vártam, hogy lakásomba érve zubbnyomat letegyem és kissé levegőzhessenem.

De úgy látszik, a kistermetű, zömök, szúrós-zömöi őrsparancsnok helyettes thts-t is folytogatta a hőség, mert ingujjban, a hosszú pipaszárat marcolva ült a laktanya egyik nyitott ablak mellett, ahonnan kényelmesen láthatta volna az utcán járó-kölköket, ha egyáltalán közlekedett volna valaki is. A község lakossága főként földműves lévén, ebben az időben a mezőn dolgozott, idegen pedig alig fordult meg ebben a határhoz közelfekvő faluban.

Arra lettem figyelmes, hogy a thts. az ablakon kihajolva beszélget egy férfival, aki ruházatáról ítélve nem e községbeli. Az illetőnél egy rozszant aktatáska-szerűség volt. Kis idő múlva láttam, hogy az idegen a sarkon lévő laktanya épület melletti mellék-utcába fordult, és abból volt a laktanyába is bejárat. Gondoltam, hogy valami felvilágosítást kért az ablakon kihajolótól, de ahogyan az idegen befordult a mellék-utcába, a thts. kiugrott az ablakon és futva indult az idegen után.

A különös jelenség okának megismerése végett kis idő elteltével a laktanyába mentem, ahol már foly az idegen kikérdezése.

A thts. jelentéséből megtudtam, az illető a laktanya előtt való haladásakor -gyanus lévén- igazolásra szándékozott menni, minek lefolytatása végett a laktanyába hívta. Az idegen azonban a laktanya bejárat melletti utcájában lévő kaput nem nyitotta ki, s azért ugrott ki utána az ablakon, s kényszerítette a bemenetelre.

Igazolására szolgáló iratai budapestiek voltak. Ezek rendben lévőnek látszottak, de munkanélküliségére tekintettel elég sok lebélyezett kék-pénz volt az illetőnél, amiből arra lehetett következtetni, hogy ahhoz vagy nem jogosan jutott, vagy azzal csempézkedik őhajtott, ami itt gyakori jelenség volt. Péccetté ugyanis a lebélyezett kék-pénznek oly nagy volt az értéke, hogy azért a ke nem bélyegzettből 5-8 szorosát lehetett kapni. Az aktatáskájában 18 doboz (tizes csomagolás) "Király" cigaretta volt, amit azon időben csak igen korlátozott mennyiségben, vagy egyáltalán nem lehetett kapni, és mert Péccetté sem volt különöb a helyzet, az igen jó valutának számított. Az illető azt állította, hogy nem dohányos és a cigarettákat vásárolta. Nem dohányzó voltát nikotinos ujjai megcáfolták.

Az igazoltatás során hiderült, hogy az illető csak egy brával előbb, vonattal érkezett a községbe, s feltehető volt, hogy gyalogosan akarta a határt átlépni és valószínűen csempézkedési céllal. Ezen feltevéseken kívül más gyanus pozitív adat nem volt ellene.

A thts. mégis azonnal szolgálatba vezényeltette magát, s a járó az illetővel Budapestre utazott, és lakásán az elférásolnak megfelelően ház utatást tartott.

A házkutatás meglepő eredményt hozott: pár száz darab "Király" cigarettát, kb. 1.000 koronát kitevő lebélyezett kék-pénzt, nagyrészt 10 koronás címletekben, de meg nagyobb mennyiségű, még össze nem hajtott és a "Király" cigaretta csomagolására alkalmas karton-dobozt talált elő a járó. Az illető azt adta elő, hogy a cigarettákat vásárolta, a lebélyezett kék-pénz tulajdonát képezi és a dobozokat egy Budapesten lakó barátjától kapta. Hosszabb idő óta való munkanélküliségére tekintettel sem az egyik, sem a másik állítása nem volt elfogadható.

A megnevezett barát lakásán tartott házkutatás alkalmával pedig ugyancsak az előbb írt tárgyak találtattak elő, csak kisebb mennyiségben. A barát viszont egy harmadik közös barátjukra hívatkozott. Az ott megtartott házkutatás már több eredménnyel járt, mert feltűnően sok lebélyezett kék-pénzen és a még fel nem használt cigaretta kartonokon felül, a karton nyomtatására használt törött klisé is előkerült, de meg többféle fekete és színes festéket, köztük a kék-pénz lebélyezésére használt piros színű festékhez hasonlót is előtaláltak.

Egy már biztos volt: a cigaretták hamisítványok voltak. De ennél fontosabb volt a pénz-lebélyezés, mert feltevése szerint azok is nem eredetiek lehettek, s így bűnös uton eszközöltettek.

E nyomozás számai ügyes kézbe futottak össze. A thts-nél a szaktudásan felül nem hiányzott a kiváló nyomozási rátermettség sem, amikhez a szerencse is társult. Mindezek felül a meglepetésszerűen eszközölt kikérdezés, az azonnali szolgálatba vezényeltetés, házkutatás stb. előlegezte a nagy eredményt. Egyik barát a másikra hívatkozott, s mi sem természet-

tesebb, hogy az újból megjelöltnél a járőr azonnal házkutatást tartott, ami a budapesti szűkös, városi lakásokban hamarabb eredményt hozott, mint egy falusi gazda százfőle helyiségében, padlásán, széna-szalmája között stb. De még így is bőven akadt dolga a budapesti rendőrségnek a nyomozó járőr segítségével; egyszerre több helyen való házkutatás tartása, összebeszélések megakadályozása, személyek eltávolításának megfigyelése és a nyomozásnak gyors keresztülvitele biztosítható csak a sikert. Egyiknél különféle festékek kevertje, a másiknál klisé-rajz, a harmadiknál különféle klisék s végül még egyenlő kémiai vegyszerek, amire lakásán szükség nem volt, találtakaták elő. Ezek után már csak az egyes személyek lebélyegzés körüli ténykedésében való részességét kellett felderíteni.

Budapesten a nyomozás 10 napig tartott. És am kor a járőr álmóshelyére bevonult, 15 főből álló hamisító társaságot kísért, a különféle bűnjelek 3 hátizsákban is alig értek el.

Az illetékes konokul kitartottak azon állításuk mellett, hogy a lebélyegzett kék-pénzen a bélyegzők valódiak s azt az állami pénzverdében eszközölték. Csak a 15. bűntárs elfogásakor derült ki minden. Ez egy orvos-tanhallgató volt, a bűnszövetkezet szellemi irányítója és a főnöke. Az ő lakásán eszközölt házkutatáskor találta elő a járőr a felszerelt bélyegző készletet.

Az elfogottak között volt kémikus, cintrógráfus, nyomdász, fotográfus. A többiek inkább a cigaretta termelésén fáradoztak, illetve az előbbie által lebélyegzett kék-pénzt hozták forgalomba, csempészs útján le nem bélyegzettek szerettek, de meg saját zsebükre élelmiszereket is csempészkedtek.

A pénzverdében használt állami bélyegzőt ugyanaz a vésnök készítette el, aki a hamisításához használtat, a különleges összeállítású és színű festék-anyag is ugyanaz volt a hamisítókéval, mint a pénzverdében, mert ugyanaz a kémikus keverte össze.

A lebélyegzés igen primitív eszközökkel történt. A már fentebb említett bélyegző közönséges, sőt irodában használt száraz bélyegző présbe lett beszerelve, alátétként nagy alu "Berson" gumisarkok szolgált. A bélyegzőt az előírtas vörösszínű festékekkel ügyesen lekenve a nyomdász, és már is bélyegzett. Így készítették a "Király" cigarettákhoz szükséges dobozokat is. Tökéletes munkájukat legjobban bizonyítja ama tény, hogy egy előtűnt lebélyegzett 10 koronás bankjegyet a pénzverde szakemberen felülvizsgált és értesítése szerint úgy a bélyegző, mint a festék eredeti.

A Tényvázlat elkészítése napokat vett igénybe. A bűnszövetkezet tagjai esténként a helybeli járásbírósi fogházba lettek bekisérve, ahol az éjjeli felügyeletüket a járásbírósi fogházőrök látták el.

A Tényvázlat megszerkesztése után az elfogottakkal másnap reggel szándékozott a járőr a budapesti valuta-ügyészséghez utba indulni, de akkor csak 11 elfogottat sikerült átvennie a fogházból, mert 4 fő az egyik fogdahelyiségből, a fogda-ablak rácsának kifeszítése után, éjjel ismeretlen helyre megszökött.

Ny meglepetés a többmint 2 hétig tartó igen eredményes nyomozás befejezéséül. De a nyomozást lefolytatott thts. a meglévő foglyok kísérésére azonnal egy másik járőr livezénylését kérte, maga pedig a határszél portyázására indult.

A határszálen aztán összeköttetésbe lépett a szerb csendőrség egyik tagjával, akit a határmentőn elkövetett löcsempészeségek ügyében folytatott nyomozásokból már személyesen ismert. A szerb megígérte, hogy a pénz-bélyegzők kézrekerítése ügyében közreműködik. Az eredmény nem is maradt el: a megszököttek közül 3, 10 napon belül, előkerült, akiket egyenként és minden diplomaciai közbelépés nélkül, rövidesen a szerb csendőr átadott a thts-nek. A negyediket, mint jóval később megtudtuk, tiltott határátlépés és csempészs közben a szerb csendőrök golyója vonta el a földi igazságszolgáltatás elől.

Felbecsülhetetlen kárt okozott a magyar államnak ez a banda!

A "Király" cigaretták dohány töltetnikotinba áztatott és újból megszáritott lótrágya volt, amihez Budapest utcáin annak idején könnyen, de drága pénzen hozzájuthattak a dohányzók.

Időközben elkerültem a határszélről, így nem ismerem a banda tagjaira kiszabott büntetést, de ezt a nyomozást lefolytató thts. kiváló teljesítményéért, jelvényes kitüntetésben és nagyobb összegű pénzjutalom-ban részesült.

A KAUCIÓ KAMATOS KAMATJA.

(folytatás)

A járó bevonulása után az öpk. jelentést tett az osztályparancsnokságnak, melyben Antal cső. Kérte körvonyének érvénytelenítését, mert időközben olyan eseményekről szerzett tudomást, melyek eltérítették előbbi tervével. E jelentésről az öspk. csak az elkövetkezendő szemléje alkalmával folytatott barátságos beszélgetést Antallal.

Az öpk. részére következett a nehezebbik feladat: Gergely gazda -Boriska nevelő apja-előtt feltárni a titkot és hajlítani a cél érdekében. Tudta, hogy nagy hegy előtt áll, hisz' ismerte jól a gerinces magyart. Nehéz volt az ügy azért is, mert arra a megfelelő időt, helyet és a körülményeket kellett kivárnia segítőtársakul.

Az egyik ellenőrző szolgálatból, alkonyat táján közelodott a falu felé. Másrok gyakran, de azalkalommal éppen esze ágában sem volt Gergely gazda, aki nem messze útjától vastag rendekot vágott a lucernából. No, megvagy, gondolta, amikor a lucernás végénél megállt és feltolta a kalapját. Már is átugrott az árkon és irányt vett a kaszás felé. Gergely is, mint a lánya, igen meglepődött, amikor a tollaskalapu ráköszönt. A köszöntést szívesen fogadta, de az arcáról lesírt a kérdés: "Hogy jöttél? Mint barát, vagy ellenség?"

A jövevény igyekezett meggyőzni arról, hogy mint jóbarát érkezett, sietve tért rá a határ munkásainak kedves témájára. Bár a kétszeri kaszafenőssel Gergely gazda tanujelét adta, hogy szívesebben kaszálna, de az emberétől nem tudott szabadulni. Amikor már jó beszélőben voltak, az öpk. -se kérem, se pardon- összelőhött egy csomó lucernát és kényelmesen elhelyezkedett azon közbevetve, hogy ő bizony a mögötte hagyott hosszú úton elfáradt. Gergely, éppen hogy ki nem köpte, amit gondolt, már azt, hogy szívesen haza parancsnok úr, otthon jobb a pihenés, meg az neki is hasznára lesz. De amint jött, úgy el is tűnt e gondolata, mert a vendég éppen ott tartott a beszédél, hogy nagybátyjának sógora miként nevelt vármegye-híres csődört. Az akkurátus elbeszélés bizony időbe telt, így hát Gergely is -egy a fizetés gondolatával- letelepedett az öpk. mellé, aki megkínálta jóbillatu dohánnyal annak magasztos dicsérete közben.

Pipafüst mellett folyt a beszélgetés, s már Gergely is elfelejtette a kaszát, amikor a falu szerelmére terelődött a beszéd. Kurtán-furcsán arról esett szó, hogy melyik legény melyik lányt, és melyik lány kit s hogyan szeret. Innen aztán már csak egy rövid lépés volt Antal csendő boldogságának a megpendítése.

Ugy igaz, ahogy mondom. A gazdának kétszer kellett elmondani, hogy csendő-szívű dobog a nevelt lányáért. Amikor azonban megértette, gyorsan belemarkolt a lucernába, hogy örökítse a szerencsét. De ugyancsak gyorsan elengedte azt, amikor a kaucióra terelődött a szó, mely magába foglalná a Darázs-dűlő másfél, vagy a Kencso-dűlő két hold földet. Nemcsak elengedte a lucernát, de fel is pattant Gergely, mintha vipera csipett volna bele, és széles kézmozdulatok kíséretében kijelentette, hogy a lányával nem ad földet, mégha Botos István is kórna a kezét. Hisz' vagyont visz a házhoz a szorgalmával, magyarázta kézzel-lábbal.

Az államhatalom öröket sok engesztelő szavába került, amig lecsillapította és átvehette a szót. Kezdte azzal, hogy az egész csak formailag történnék, mert a csendőremlé nincs ideje s így lehetősége sem a föld megművelésére. Dehát akkor minek nezi a föld? Tört elő Gergelyből a kérdés elszánt keserűséggel. Az öpk.-nak újból előlőrel kellett kezdenie, hogy továbbra is neki terem a föld, mert a csendő veje felé sem fog nézni, de hiába, a reglama, reglama!

Gergely lassan megértette, és nyugalmából is visszatért egy csöppnyi, de a földadás helyett továbbra is makacs fejtekeréssel válaszolt, mert vannak neki gyermekei, akikre ráhagyhatja kis vagyonát, a neveltjének pedig a szorgalma elég a boldogsághoz.

A parancsnok még próbálkozott egyideig, majd felkelt, s ekkor már úgy magyarázkodott, hogy sok igazság lehet a gazda elhatározásában, alárendeltje pedig kereshet olyan lányt, akinél nem kérdés a kaució. Így gondolkodott magában, de alattomban mosolygott, mert úgy találta, hogy jó földbe vetette a magot.

Az esetet követő harmadik napon éppen delet harangoztak, amikor kopogtak az öpk. lakásának ajtaján. A család asztalnál ült, s a levesestálból párolgó kellemes illatot mohó étvágygal nyeldeste a mennyezet. A ház asszonya nyitott ajtót, s nagy meglepetésére Örzse asszony fordult be.

Szerényen köszönt és illetudában bocsánatot kért a lábatlankodásért, de az őrsre restelt bemenni, ezért az ebédidőt választotta, hogy a parancsnokkal a lakásán beszélhessen. A feleség székkel unszolta, míg a ház úra sietett megnyugtatóni, hogy ő mindig szolgálatban van és bizalmas ügyekben neki is kedvezőbb az otthoni környezet.

Erre aztán Őrzse asszony a bizalmával nem maradt adós és ő-szintén feltárta, hogy neki egy percnyi nyugalma nincs, amióta arról tud, hogy az ura megtagadta lányától a földet. Igaz -sietett hozzáfűzni- azóta már százszor megbánta azt, de nincs ennek semmi értelme, ha a parancsnok úr nem tud arról. "Az már úgy igaz", helyeselt a feleség, míg a vendég azzal folytatta, hogy nagy szerencséjük nekik, ha a lányuknak adott föld, továbbra is nekik terem. Ez a legkevesebb, amit adhatnak a lánynak szorgalmas munkájáért. Azt is mondotta, hogy Boriska nem tud semmit az esetről és végül kérte a parancsnokot, hogy tekintse meg nem történtnek az ura macacsságát és pártfogolja továbbra is az ügyet. Az őpk. nyomban teljes közreműködéséről biztosította, minhelyt a föld átíratása megtörténik. Erre Őrzse asszony sok köszönés közt, teljes reménységgel távozott.

Másnap délután Gergely gazda felkereste a község jegyzőjét, aki a családot jól ismerte. A neki kínált szék elfoglalása után, nyomban előadta, hogy a Kencse-déli földjét a nevelt lányára akarja íratni, mert kérfje akadt. E szavak hallatára a jegyző karjaival a levegőben hadonászva, emelt hangon ripakodott Gergelyre: Összetévesztett az orvossal?

Gergely nyugodtan visszacsípte: Talán a községházat a karámmal.

A jegyző nem válaszolt, de fejét két tenyerébe rejtve gondolkodott. A gazda részben igazat adott neki, mert igen kemény munkát végzett akkor, amikor a szóbanforgó földet a banktól a család részére visszaszerezte. Sajnákozva hozzálépett s vigasztalni kezdte:

-Nem homoly jegyző uram, csak csupa formaiságról van szó.-

A falu tisztviselője kissé felemelte a fejét, de a felháborodástól még mindig kékes-zöld arccal, a méregtől remegő hangon kérdezte:

-Ugyan ki az a szélhámos, csirkefogó, aki földet követel a falu legderekabb lányával?-

-Psz!- kapta ujját szájához a kérdezett -az őrsparancsnok úr.-

-Nem igaz!- kiáltotta gondolkodás nélkül a jegyző.

-Ugy segítsen engem az Isten!- fogadkozott a gazda.

-Akkor az...- s a fejére mutatott a jegyző.

-De jót akar, - erősködött Gergely. -A föld a kaucióba kell.-

-Hová? - kérdezte szomót mersztve a jegyző.

-Ejnye, de nehezen érti. Az Antal csendőr...-

A jegyző hirtelen leült, s gondolkodott. Arcáról kezdtek eltűnni a felháborodás jelei, majd hirtelen felugrott, és mintha világot cserélt volna, örömtől sugárzó arccal fordult a gazda felé:

-Ne mondja! Igaz lenne?... Antal csendőr...-

Gergely egy határozott igent biccentett fejével és nyomban szóban is erősítette. Talán meztelenbűzés végett mondta, hogy ő úgy n még így sem akart megválni a földjétől, de az asszony... meg úgy is neki terem a föld.

A jegyző már nem is értette az utóbbi szavakat, mert berregett a csengő, amellyel a segédjét hívta. Sietve Gergelyhez lépett, és szerencsevisenatai közepette kérte, hogy másnap délután jelenjenek meg Boriskával együtt irodájában.

Őrzse asszony azt füllentette a lányának, hogy szülei hagyaték papírjait kell aláírnia a községházán, amikor aláírta a földről az adásvételi szerződést.

Boris nevelőanyja nyomban, melegében, még az aláírás estójén megjelent a szerződéssel az őpk.-nál és kifejezte azon óhaját, hogy a parancsnok urat és a jelöltet szívesen látnák vendégül vasárnap délután. Az őpk. habozás nélkül megígérte a látogatást.

Másnap reggel a pk. részletesen tájékoztatta Antalt az eredményről, s bizony, ha Antalton nem lett volna egyenruha, no meg, ha nem éppen közvetlen előjárója előtt áll, nagyot ugrik örömeiben. Így csak meleg szavakkal köszönte meg a közreműködést. Az őpk. azt is közölte vele, hogy a jegyző már telefonon kifejezte szerencse-kívánatait, de bizalmasan megjegyezte, hogy örömmel venné, ha az új pár a mennyasszony-tánc összeget kártyalászként

Ezúton köszönettel nyugtázzuk az Ön 7.43. Guld. hozzászólását a B.L.-re.

istiny, vasylyshy, dnyanyx

KÖZLEMÉNYEK, HÍREK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Elszomorító hírek érkeznek megint hazulról. A TSZ-ekbe való bekényszerítés ismét teljes erőszakkal megindult. Már Fekeden, a bátaszéki vonalon járnak a propagandisták a szokásos rendőr-fedezettel, s aki be nem lép, azt elhurcolják. Így néz ki az otthoni szabad élet Kádár helytartósága alatt, miközben az 1956 évi szabadságharcot az ENSZ-ben azzal intézi el, hogy az már a múlté, s felesleges arról tárgyalni. Az okt. 23. negyedik évfordulón ismertessük újból a valóságot, tényekkel s az időközbeni történésekkel bizonyítsuk, hogy Kruscsev cselédje Kádár, szokásához híven, hazudik!

Karácsonyi akciónkra való hozzájárulásra újból felhívjuk Bajtársaink figyelmét. Egy-két otthon maradt és nagyon is nélkülöző bajtársi családon is segíteni bnajtunk abból.

Szilveszter esté Clevelandban. A "Magyar Csendőrök Családi Közössége" december 31-én ismét megrendezi a már hagyományossá vált zártközi Szilveszter estjét az East 9 és Prospect Ave sarkán lévő Carter hotel nagy, elegáns és minden igényeket kielégítő "Rainbow" báltermében. A további részleteket az idejében kiküldött meghívó fogja ismertetni.

Bajtársaink és olvasóink figyelmét előfordult esetből folyólag arra hívjuk fel, hogy tengerentúlról származó hozzájárulásaitak ne közönséges levélben s a feladó megjelölése nélkül juttassák el, mert utóbbi időben az így feladott értékes küldemény elkallódott. Legcélszerűbb azt nemzetközi postautalványon küldeni, de ahonnan ez nem lehetséges, úgy Money-Orderen, ajánlott levélben. Ha valaki effektíve pénzt küld, úgy azt ne közönséges levélben eszközölje, hanem ajánlottan.

Cserepéldányt küldő lapok egyes szerkesztősegeit kérjük, hogy alantí címünket írják a nekünk szánt újságjainkra, mert még mindig a régi címekre küldötték azt a címváltozásunk óta immár eltelt egy év leforgása alatt. Itt kérjük meg a Pittsburgban megjelenő Magyarországi Kiadókat, hogy a nekünk szánt lappéldányon bélyeg felragasztásával rögzítsék a pórtét, mert utóbbi dupla portóköltséget fizettünk a bélyeg nélkül küldöttért!

Bajtársaink által tartott szabadságharcos évfordulói emlékezőesetkről részletes tudósítást kérünk a B.L.-ben való közlés végett.

Hamiltoni csoportbeli, velünk eddig folyamatos érintkezést tartó Bajtársunk válaszáat kérjük utóbbi levelünkre.

Dr. R. B. Cleveland. Kérdésére sajnálattal értesítjük, hogy az írt helyen, vagy környékén nincs előjegyzésünkben bajtársi cím.

Czogler Gusztáv tbk. és Hollódy János ezds. otthon történt elhalálozását hozzuk Bajtársaink tudomására szomorú szívvel. A Mindenható adjon a most elszóltítottaknak a hazá földben örök nyugalalmat!

oooOooo

H A N D S C H R I F T - K É Z I R A T. ADRESS-CIM: B.L. Szerkesztősége.

UPRECHT. Nansenlaan 29. Nederland-Europe.

Druckwerk!
Printed Matter!
Periodique!
Drucksache!

Heer
Mr. Dr. Béla R E K T O R
Msr. 376. Eddy Rd.
Herrn. Cleveland 8. Ohio.

U. S. A.

278

110/1960. szám

Testületünk viszonya más magyar testületekhez.

Valamennyi Csendőr Terület- és Csoportvezető Bajtársanna

Székhelyeiken.

1958. június 20-án kelt 4/1958. sz. körlevelemben ezt írtam: "A MKCSBK. egészében vagy tagjai egyenként nem csatlakoznak más magyar szervezethez (nem értendő ezalatt vallási-, kulturális- vagy sportegyesület), azonban tisztelünk, megbecsülünk és támogatunk minden olyan magyar tömörülést, amely Hazánk felszabadítását és az összmagyarság érdekét szolgálja!" Ezt az alapfelfogást az időközben ismételten felmerült "emigrációs magyar egységmozgalom"-nak nevezhető örövendetes kezdeményezések hatása alatt kibővíttem azzal, hogy "ha egy olyan, mindnyájunk által sóvárgott, egységes magyar szervezet öltene testet, amelynek komolyságához, önzetlenségéhez és céljaihoz kétség nem férne, a MKCSBK. is készséggel járulna hozzá a szervezet alapításához, közösségi életünk függetlenségének fenntartása mellett."

Mert ismételten kérdések merültek fel, milyen magatartást tanúsítsunk más magyar és nemzeti egyesületekkel szemben, a fentiek alapján megadom a feleletet: -Teljes függetlenségünk kihangsúlyozása mellett -tisztelőt, megértet és mindenben támogató készséget! Ha az ilyen egyesület egyházi-, kulturális- vagy sportegyesület, a magyar csendőr bátran lehet annak pártoló, sőt rendes tagja is. Más egyesületekben, különösen politikaiiban vagy olyanokban, amelyek a mi függetlenségünket érintenék vagy éppen veszélyeztetnék, nem lehetünk meg pártoló tagok sem.

Vannak csendőr csoportok, amelyek csendőr közösségi életüket más, hatóságilag már engedélyezett magyar és nemzeti egyesületek égisze alatt zavartalanul és engedélyezetten élhetik anélkül, hogy az említett magyar egyesületek a csendőr közösségi élet függetlenségét a legkisebb mérvben is érintenék. Ezt a szoroscsés állapotot, ami eddig szépen bevált, továbbra is fenn kell tartani!

Külön foglalkozom a MHBK.-gel. Hozzávaló viszonyunkból a nemlétén még létező töviseket ki szeretném gyomlálni. A MHBK-t testvéregyesületnek kell tekintenünk! A megszűntetési és beolvastási kísérletek elnémultak, és ehelyett, amint örömmel tapasztalom, a kölcsönös megértés és testvéri párhuzamos együttműködés van kialakulóban. Vele szemben a 2. bekezdésben leírt jóviszony fenntartása hatványozottan kívánatos: Ennek érdekében és minden további érzékenykedés elkerülése végett nem kifogásolom, ha egy csendőr, aki már eddig is tagja volt a MHBK-nek, abban -ha módjában áll kétfelé is adozatot hozni- mint pártoló tag továbbra is bennmaradhasson; viszont, ha egy honvéd Bajtárs a MKCSBK. pártoló tagja kíván lenni és egyénisége eme tagságnak megfelelő, nálunk is szívesen látott Bajtárs. Természetesen nem kívánható és nem követelhető egyik részről sem, hogy ezek Bajtársak anyaközösségük ellen dolgozzanak vagy vétsenek: inkább álljanak a kölcsönös megértés szellemének a szolgálatában! Emellett a rugalmas felfogás mellett is ki kell hangsúlyoznunk, hogy mi csendőrök vagyunk, azok is kívánunk maradni és testületi függetlenségünket semmilyen körülmények között sem vagyunk hajlandók feláldozni vagy feladni! Az a meggyőződés, hogy a szeretetteljes bajtársi párhuzamos együttműködés csak hasznára válhatik mind a két bajtársi tömörülésnek!

Jelen rendelkezéssel egyidejűleg hatálytalanítok minden előbbi olyan intézkedést, amelyek ezzel a felfogással ellentétben állnak, mivel azok egykori kiadásának okai már megszűntek.

Az MHBK. Vezetőjét is tájékoztattam.

Nyugaton, 1960. október 30.

vitész KIRALY GIULA ezds.
a MKCSBK. vezetője.